

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου

Απόφαση β' βαθμού / Αρ. Υπόθεσης .../ Αρ.
Ατομικού Φακέλου ...

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Φιλοξένου 2-4 και Σπινθάρου, Ν. Κόσμος

Ταχ. Κώδικας: 116 36

Τηλέφωνα: 210-9271200 - 201

e-mail:appealsauthority@asylo.gov.gr

Αθήνα, 19/2/2020

Αρ. Πρωτ.: 16937/2019

ΑΠΟΦΑΣΗ - β' βαθμός

[Αρ. φακέλου 05/000497870]

Decision on appeal

Στην έδρα της Αρχής Προσφυγών (οδός Φιλοξένου 2-4 και Σπινθάρου, Αθήνα), στις 17/9/2019, μετά την από 12/9/2019 πρόσκληση της Προέδρου της (κατόπιν διαβίβασης του από 20137/12-9-2019 εκθέματος της συνεδρίασης της 16^{ης} Επιτροπής Προσφυγών του άρθρου 5 του Ν. 4375/2016, όπως αυτό έχει καταρτιστεί και συνταχθεί, σύμφωνα με το άρθρο 62 του Ν. 4375/2016 και τα άρθρα 6 και 7 του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών, συνεδρίασε δημόσια η 16η Επιτροπή Προσφυγών αποτελούμενη από τους:

Αλεξάνδρα Ρώμα, Εφέτη Διοικητικών Δικαστηρίων, τακτική πρόεδρος,

Μαριλένα Ειρηνάκη, Πρωτοδίκη Διοικητικών Δικαστηρίων, τακτικό μέλος,

Ελένη Κανατάκη, Δικηγόρο, υποδεικνυόμενη από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, τακτικό μέλος αυτής, εισηγήτρια.

Παρούσα ήταν και η γραμματέας Σοφία Τσάλα, υπάλληλος της Αρχής Προσφυγών.

Η Επιτροπή συνεδρίασε για να αποφασίσει επί της από 19/7/2019 και με αρ. πρωτ. 3021 προσφυγής του, κατά δήλωσή του, πολίτη **Ιράν**,(Επ) ... (Όν) ... του ... και της ... με ημ. Γεν...., κατά της υπ' αριθμόν από 8/7/2019 απόφασης του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου Ρόδου.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ

α΄) τις διατάξεις του Ν.Δ. 3989/1959 «Περί κυρώσεως της πολυμερούς Συμβάσεως περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων» (ΦΕΚ 201, τ. Α΄), όπως συμπληρώθηκε με τον Α.Ν. 389/1967 «Περί κυρώσεως του Πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης της 31.1.1967 εν σχέσει προς την Νομικήν Κατάστασιν των Προσφύγων» (ΦΕΚ 125, τ. Α΄),

β΄) τις διατάξεις του Π.Δ. 141/2013 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 (L 337) σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση και το καθεστώς των αλλοδαπών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιατύπωση)» (ΦΕΚ 226 τ. Α΄),

γ΄) τις διατάξεις του Ν. 4375/2016 «Οργάνωση και λειτουργία Υπηρεσίας Ασύλου, Αρχής Προσφυγών, Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης σύσταση Γενικής Γραμματείας Υποδοχής, προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση)» (L 180/29.6.2013), διατάξεις για την εργασία δικαιούχων διεθνούς προστασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 51, τ. Α΄), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 86 του Ν. 4399/2016 (ΦΕΚ 117, τ. Α΄),

δ΄) τις διατάξεις του Ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 45, τ. Α΄),

ε΄) την υπ' αρ. 3005 από 15.7.2016 ΚΥΑ των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών, περί Συγκρότησης και σύνθεσης των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών των άρθρων 4 και 5 του Ν. 4375/2016 (ΦΕΚ Α΄ 51) (ΦΕΚ 392/20.7.2016, τ. Υ.Ο.Δ.Δ.), όπως αυτή διορθώθηκε στο ορθό με την υπ' αρ. 3006 από 18.7.2016 ΚΥΑ (ΦΕΚ 429/5.8.2016, τ. Υ.Ο.Δ.Δ) και όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 8480 από 12.12.2016 ΚΥΑ (ΦΕΚ 683/14.12.2016, τ. Υ.Ο.Δ.Δ.) και με την υπ' αρ. 127 από 4-1-2019 ΚΥΑ (ΦΕΚ 5/8-1-2019, τ. Υ.Ο.Δ.Δ.),

στ') τον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών (Απόφαση 3004/15.07.2016 του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, ΦΕΚ 2206, τ.Β'),

ζ') την από 25/6/2019 και με αρ. 2654 αίτηση διεθνούς προστασίας του προσφεύγοντος στο Περιφερειακό Γραφείου Ασύλου Ρόδου,

η') τη με αριθμό 2654 από 8/7/2019 απόφαση του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου Ρόδου,

θ') την από 19/7/2019 και με αρ. πρωτ. 3021 προσφυγή που κατατέθηκε στο Περιφερειακό Γραφείου Ασύλου Ρόδου,

ι') το με αρ. πρωτ. 20424/16-9-2019 υπόμνημα του προσφεύγοντα,

ια) όλα τα στοιχεία του διοικητικού του φακέλου.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

I. Διαδικασία

Ο προσφεύγων μετήχθη την 25/6/2019 στο Περιφερειακό Γραφείου Ασύλου Ρόδου και κατέθεσε αίτηση διεθνούς προστασίας. Η καταγραφή των στοιχείων της αίτησής του έγινε παρουσία της δικηγόρου του και με τη συνδρομή διερμηνέα από και προς τα φαρσί, γλώσσα την οποία κατανοεί ο προσφεύγων.

Την 27/6/2019 ο προσφεύγων παρουσιάστηκε, με τη συνδρομή δικηγόρου, στο Περιφερειακό Γραφείου Ασύλου Ρόδου, όπου είχε κληθεί για την εξέταση της από 25/6/2019 αίτησής του. Σύμφωνα με το από 27/6/2019 πρακτικό, η συνέντευξη πραγματοποιήθηκε την αυτή ημερομηνία από και προς τα φαρσί, με τη συνδρομή πιστοποιημένου διερμηνέα.

Επί του αιτήματος παροχής διεθνούς προστασίας εκδόθηκε η με αριθμό πρωτοκόλλου 2654 από 8/7/2019 απόφαση του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου Ρόδου, η οποία επιδόθηκε στον προσφεύγοντα στις 19/7/2019, σύμφωνα με το με αριθμό πρωτοκόλλου 3020/19-7-2019 αποδεικτικό επίδοσης.

Ακολούθως, ο προσφεύγων κατέθεσε νόμιμα και εμπρόθεσμα την από 19/7/2019 και με αρ. πρωτ. 3021 προσφυγή του, όπως προκύπτει από τη με αριθμό 3021 από 19/7/2019 πράξη κατάθεσης προσφυγής και η συζήτηση της υπόθεσής του προσδιορίστηκε για τις 17/9/2019 ενώπιον της 16^{ης} Ανεξάρτητης Επιτροπής

Προσφυγών. Η εξεταζόμενη προσφυγή έχει ασκηθεί νόμιμα και εξετάζεται, ως προς την ουσία της, σύμφωνα με το άρθρο 62 παρ. 1 του Ν. 4375/2016, με έγγραφη διαδικασία, δηλαδή χωρίς να κληθεί ο προσφεύγων σε προφορική ακρόαση ενώπιον της Επιτροπής, καθώς η Επιτροπή έκρινε ότι δεν εμπίπτει σε κάποια από τις περιπτώσεις του άρθρου 62 παρ. 1, εδ. α΄-δ΄ του Ν. 4375/2016.

II. Ισχυρισμοί του προσφεύγοντα σε πρώτο και δεύτερο βαθμό

.....

III. Αξιολόγηση των ισχυρισμών του προσφεύγοντα

Η Επιτροπή, κατά την αξιολόγηση της γενικής αξιοπιστίας του προσφεύγοντα, έλαβε υπόψη της το περιεχόμενο, τη συνεκτικότητα και τη συνέπεια των ισχυρισμών του σε συνάρτηση με τα στοιχεία του προσωπικού του προφίλ, όπως και την εν γένει περιγραφή των πραγματικών περιστατικών, τα οποία επικαλέστηκε.

Αρχικά, η Επιτροπή επισημαίνει ότι δέχεται ως αληθείς τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντα σχετικά με τα προσωπικά του στοιχεία και την καταγωγή του (βλ. σχετικά CIA, The World Factbook, <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ir.html>), την οικογενειακή του κατάσταση, το μορφωτικό του επίπεδο και το ταξίδι του μέχρι την Ελλάδα, καθώς από τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντα δεν προέκυψαν ενδείξεις που να τα θέτουν υπό αμφισβήτηση.

Ως προς το βασικό ισχυρισμό του προσφεύγοντα, ο οποίος προβλήθηκε κατά την προφορική του συνέντευξη στον πρώτο βαθμό, δηλαδή την απροθυμία του να επιστρέψει στο Ιράν **εξαιτίας του φόβου του λόγω της ομοφυλοφιλίας του**, η Επιτροπή επισημαίνει τα εξής:

Εξετάζοντας την «εσωτερική αξιοπιστία» των ισχυρισμών του προσφεύγοντα, κρίνεται ότι η διήγησή του ήταν σαφής. Οι ισχυρισμοί του, όπως αποτυπώθηκαν στο στάδιο της καταγραφής και της συνέντευξης κρίνονται συνεκτικοί και δίχως ουσιώδεις αντιφάσεις.

Ειδικότερα ως προς τους ισχυρισμούς του που αφορούν τη σεξουαλική του ταυτότητα και που αμφισβητούνται κατά τη πρωτοβάθμια απόφαση, η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο γενετήσιος προσανατολισμός ενός ατόμου είναι ένα πολύπλοκο θέμα, άρρηκτα συνδεδεμένο με την ταυτότητά του, το οποίο εμπίπτει στην ιδιωτική

σφαίρα της ζωής του. Η παράγραφος 7 των κατευθυντήριων γραμμών της Ύπατης Αρμοστείας για τη διεθνή προστασία (UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), Guidelines on International Protection No. 9: Claims to Refugee Status based on Sexual Orientation and/or Gender Identity within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees, 23 October 2012, HCR/GIP/12/01, <http://www.refworld.org/docid/50348afc2.htm>) παραπέμπουν στις αρχές της Yogyakarta για την εφαρμογή του διεθνούς δικαίου των δικαιωμάτων του ανθρώπου σχετικά με τον γενετήσιο προσανατολισμό και με την ταυτότητα φύλου (αρχές Yogyakarta), που εκδόθηκαν το 2007. Μολονότι οι αρχές Yogyakarta δεν είναι νομικά δεσμευτικές, αντικατοπτρίζουν τις γενικώς παραδεδεγμένες αρχές του διεθνούς δικαίου. Στην παράγραφο 4 του προοιμίου των αρχών της Yogyakarta, ο όρος «γενετήσιος προσανατολισμός» αναφέρεται στην *«ιδιότητα του ατόμου να νιώθει βαθιά συναισθηματική έλξη, στοργή και σεξουαλική έλξη και να διατηρεί προσωπικές σεξουαλικές σχέσεις με άτομα διαφορετικού φύλου ή του ίδιου φύλου ή με περισσότερα του ενός φύλου»*. Προφανώς οι ανωτέρω ισχυρισμοί του προσφεύγοντα υποδηλώνουν τον σεξουαλικό προσανατολισμό του και μπορούν να θεωρηθούν ένδειξη αυτό-προσδιορισμού αναφορικά με τη σεξουαλικότητά του.

Ωστόσο, το ζήτημα εάν ο γενετήσιος προσανατολισμός ενός ατόμου πρέπει να γίνεται αποδεκτός μέσω αυτό-προσδιορισμού και χωρίς περαιτέρω εξέταση από τις αρμόδιες εθνικές αρχές αξιολογείται εντός του ακόλουθου πλαισίου: πρώτον, το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή κατοχυρώνεται από το άρθρο 7 του Χάρτη Θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ένωσης, η δε προστασία από τις διακρίσεις για λόγους που περιλαμβάνουν τον γενετήσιο προσανατολισμό προβλέπεται ρητά στο άρθρο 21, παράγραφος 1 του εν λόγω Χάρτη. Τα δικαιώματα αυτά αντιστοιχούν στο άρθρο 8, σε συνδυασμό, εφόσον είναι αναγκαίο, με το άρθρο 14 της ΕΣΔΑ. Δεύτερον, το Δικαστήριο του Στρασβούργου έχει κρίνει ότι η έννοια της «ιδιωτικής ζωής» είναι ευρεία και δεν μπορεί να οριστεί με εξαντλητικό τρόπο. Καλύπτει τη σωματική και ψυχολογική ακεραιότητα ενός προσώπου, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων όπως ο γενετήσιος προσανατολισμός και η σεξουαλική ζωή που εμπίπτουν στην προσωπική

σφαίρα, η οποία προστατεύεται από το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ¹. Το άρθρο 4 της Οδηγίας για την αναγνώριση απαιτεί από τα κράτη μέλη να εξετάζουν όλες τις αιτήσεις για χορήγηση διεθνούς προστασίας. Δεν γίνεται διάκριση μεταξύ των διαφόρων λόγων διώξεως που απαριθμούνται στο άρθρο 10 της εν λόγω οδηγίας. Επομένως, οι αιτούντες που ζητούν τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα με την αιτιολογία ότι είναι ομοφυλόφιλοι και ανήκουν σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο δ', δεν απαλλάσσονται από τη διαδικασία αξιολόγησης σύμφωνα με την οδηγία. Το άρθρο 4, παράγραφος 1 επιβάλλει στα κράτη μέλη μια θετική υποχρέωση να ενεργούν σε συνεργασία με τον αιτούντα για την αξιολόγηση των κρίσιμων στοιχείων της αίτησής του. Η αξιολόγηση πρέπει να γίνεται σε εξατομικευμένη βάση και να περιλαμβάνει τη συνεκτίμηση της ατομικής καταστάσεως και των προσωπικών περιστάσεών του. Η παράγραφος 5 του άρθρου 4 της οδηγίας για την αναγνώριση αναγνωρίζει ότι ο αιτών ενδέχεται να μην είναι πάντα σε θέση να τεκμηριώσει τις δηλώσεις του με έγγραφα ή άλλες αποδείξεις. Ως εκ τούτου, τέτοιες αποδείξεις δεν απαιτούνται όταν πληρούνται οι σωρευτικές προϋποθέσεις των στοιχείων α' έως ε', της παραγράφου 5, του άρθρου 4. Έτσι σε περίπτωση που ο αιτών επικαλείται το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της οδηγίας, ζητώντας τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα με την αιτιολογία ότι είναι μέλος ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας βάσει του γενετήσιου προσανατολισμού του, είναι αναπόφευκτη η ενεργοποίηση του άρθρου 4, παράγραφος 5, της οδηγίας. Ένας προβαλλόμενος γενετήσιος προσανατολισμός δεν μπορεί εύκολα να εξακριβωθεί αντικειμενικά, είναι δε απίθανο να υπάρχουν έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία που να στηρίζουν τη δήλωση αυτοπροσδιορισμού του αιτούντος ως προς τον γενετήσιο προσανατολισμό του. Ως εκ τούτου, η αξιοπιστία καθίσταται το κεντρικό ζήτημα.

Σημειώνεται επί της διαδικασίας αξιολόγησης της αξιοπιστίας του συγκεκριμένου ισχυρισμού ότι οι λεπτομερείς ερωτήσεις που αφορούν τις σεξουαλικές δραστηριότητες και ροπές του αιτούντος δεν συνάδουν με τα άρθρα 3

¹Το Δικαστήριο του Στρασβούργου έχει επιληφθεί σειράς υποθέσεων σχετικά με τις διακρίσεις λόγω γενετήσιου προσανατολισμού στη σφαίρα της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. Βλ. ΕΔΔΑ, απόφαση Van Kück κατά Γερμανίας, προσφυγή αριθ. 35968/97, § 69 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, ΕΔΔΑ 2003-VII, ΕΔΔΑ, απόφαση X κ.λπ. κατά Αυστρίας [GC], προσφυγή αριθ. 19010/07, § 92 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, ΕΔΔΑ 2013, σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ μεμονωμένα και σε συνδυασμό με το άρθρο 14 της ΕΣΔΑ.

και 7 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Ως εκ της φύσεώς τους, οι ερωτήσεις αυτές παραβιάζουν την ακεραιότητα του ατόμου, η οποία διασφαλίζεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, του Χάρτη. Είναι αδιάκριτες και συνιστούν προσβολή του δικαιώματος στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή. Άλλωστε, η αποδεικτική τους αξία στο πλαίσιο αιτήσεως χορηγήσεως του καθεστώτος πρόσφυγα είναι αμφισβητήσιμη. Πρώτον, ένας ανελικρινής αιτών μπορεί εύκολα να επινοήσει τις απαραίτητες πληροφορίες. Δεύτερον, μια τέτοια πρακτική μπορεί να αποξενώσει ορισμένα άτομα (μεταξύ των οποίων και ειλικρινείς αιτούντες) και ως εκ τούτου υπονομεύει την αρχή της συνεργασίας μεταξύ του αιτούντος και των εθνικών αρχών (άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας για την αναγνώριση, βλ. προτάσεις ΓΕ Eleanor Sharpston της 17ης Ιουλίου 2014, στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-148/13 έως C-150/13, A (C-148/13), B (C-149/13) και C (C-150/13) κατά Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, http://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/). Η δήλωση αυτοπροσδιορισμού του αιτούντος ως προς τον γενετήσιο προσανατολισμό του είναι σημαντικό στοιχείο που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη. Αντιθέτως, πρακτικές όπως οι ιατρικές εξετάσεις, οι ψευδοϊατρικές εξετάσεις, οι αδιάκριτες ερωτήσεις σχετικά με τη σεξουαλική δραστηριότητα του αιτούντος και η αποδοχή απτών στοιχείων, στα οποία ο αιτών απεικονίζεται να επιδίδεται σε σεξουαλικές πράξεις δεν συνάδουν με τα άρθρα 3 και 7 του Χάρτη, ενώ γενικές ερωτήσεις αρμόδιων αρχών απορρέουσες από στερεοτυπικές απόψεις για τους ομοφυλόφιλους δεν συνάδουν με την αξιολόγηση των πραγματικών περιστατικών που αφορούν συγκεκριμένο άτομο, την οποία επιβάλλει το άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της οδηγίας 2011/95.

Άλλωστε το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην απόφασή του της 2 Δεκεμβρίου 2014 επί των συνεκδικαζόμενων υποθέσεων C-148/13 έως C-150/13 (σκέψεις 52 και 53, βλ. <http://goo.gl/wQvXG1>) έκρινε ότι, μολονότι απόκειται στον ίδιο τον αιτούντα να προσδιορίσει τον γενετήσιο προσανατολισμό του ως μέλος της κοινότητας των ομοφυλόφιλων (Lesbian, gay, bisexual, transgender - στο εξής LGBT), προσανατολισμός ο οποίος αποτελεί στοιχείο που εμπίπτει στην προσωπική του σφαίρα, εντούτοις, οι αιτήσεις για τη χορήγηση ασύλου οι οποίες αιτιολογούνται από φόβο διώξεως λόγω του προσανατολισμού αυτού μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διαδικασίας αξιολογήσεως όπως η προβλεπόμενη στο άρθρο 4 της ίδιας

οδηγίας. Ωστόσο, οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι αρμόδιες αρχές προβαίνουν στην αξιολόγηση των δηλώσεων και των εγγράφων ή άλλων αποδείξεων που προσκομίζονται προς στήριξη τέτοιων αιτήσεων πρέπει να είναι σύμφωνες τόσο με τις διατάξεις των οδηγιών 2011/95 και 2013/32 όσο και με τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνει ο Χάρτης, στα οποία περιλαμβάνονται το δικαίωμα σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας που προβλέπεται στο άρθρο 1 του Χάρτη, καθώς και το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής που προβλέπεται στο άρθρο 7 του Χάρτη αυτού.

Ενόψει όλων όσων εκτέθηκαν παραπάνω η Επιτροπή καταλήγει στην κρίση ότι οι σχετικοί ισχυρισμοί του προσφεύγοντα περί του σεξουαλικού προσδιορισμού του είναι αξιόπιστοι.

Ως προς την εξωτερική αξιοπιστία των ισχυρισμών του προσφεύγοντα σχετικά με την **κατάσταση των ομοφυλοφίλων στο Ιράν, με βάση τις πληροφορίες για την χώρα καταγωγής** του προσφεύγοντα, η Επιτροπή σημειώνει τα εξής: Το ποινικό δίκαιο θεωρεί εγκληματικές όλες τις σεξουαλικές σχέσεις εκτός γάμου και το Ιράν είναι μια από τις λίγες χώρες, στις οποίες μπορεί να τιμωρηθούν με θανατική ποινή άτομα με συναινετικές ομοφυλοφιλικές σχέσεις, (*Freedom House, Iran – Freedom in the World 2012, July 2012, <http://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2012/iran>*). *Η ομοφυλοφιλία είναι αντίθετη με το νόμο στην Ισλαμική Δημοκρατία του Ιράν. Η ισλαμική έννομη τάξη της Σαρία, καταδικάζει την ομοφυλοφιλία ως έγκλημα αντάξιο του θανάτου. Ο ιρανικός νόμος απειλεί τους ομοφυλόφιλους με μαστίγωμα και θανατική ποινή. Οι άνδρες πάντοτε αντιμετωπίζουν τη θανατική ποινή αν ήταν "παθητικοί" συνεργάτες σε μια ομοφυλοφιλική πράξη. Ο λόγος είναι ότι αυτοί οι άνδρες συμπεριφέρονται σαν γυναίκες, καθιστώντας τους όλο και πιο αφύσικους. Ο «ενεργός» εταίρος αντιμετωπίζει τη θανατική ποινή κάτω από ορισμένες συνθήκες και, κατά τα άλλα, λαμβάνει 100 μαστιγώματα. Οι γυναίκες λαμβάνουν ποινή 100 μαστίγωμα σε όλες τις περιπτώσεις.²*

Στο ιρανικό δικαστικό σύστημα, οι άνθρωποι του προσανατολισμού του ίδιου φύλου αναφέρονται ως «Luti». Πρόκειται για έναν εξαιρετικά υποτιμητικό όρο που

² International Society of Human Rights (ISHR), *Homosexuality in Iranian Criminal Law*, διαθέσιμο στο: <http://www.ishr.org/countries/islamic-republic-of-iran/homophobia/homosexuality-in-iranian-criminal-law/>,

προέρχεται από τον Lot στη Γένεση και στο Κοράνι και αντίστοιχα στους «λαούς του Lot», οι οποίοι καταδικάζονται έντονα στο Κοράνι. Στα περσικά και στα αραβικά, ο όρος έχει μια πολύ πιο αρνητική, παρεκτροπική έννοια από την αγγλική αναφορά στα "Sodom και Gomorrah", για παράδειγμα. Μια "εξομολόγηση" μπορεί να τιμωρηθεί με τριάντα μία έως εβδομήντα τέσσερα μαστιγώματα χωρίς άλλες αποδείξεις. Μια «εξομολόγηση» που επαναλήφθηκε τέσσερις φορές θεωρείται επαρκής απόδειξη ενοχής για την πλήρη κύρωση είτε των 100 μαστιγωμάτων είτε της θανατικής ποινής. Το ιρανικό δικαστικό σώμα μπορεί συχνά να εξαγάγει ως "αποδεικτικά στοιχεία" τις "ομολογίες" υπό βασανιστήρια.

Κατά την αναθεώρηση του ιρανικού ποινικού κώδικα το 2012-2013, οι νόμοι σχετικά με την ομοφυλοφιλία άλλαξαν.

Μετά από μακρά περίοδο προετοιμασίας, τέθηκε σε ισχύ ένας αναθεωρημένος ποινικός κώδικας από τις 14 Μαΐου 2013 (24.2.1392 στο ηλιακό ημερολόγιο του Ιράν) στο Ιράν. Σε ορισμένες περιοχές, περιλαμβάνει βαθμιαίες βελτιώσεις. Ωστόσο, η συντριπτική πλειοψηφία του περιεχομένου που παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα εξακολουθεί να αποτελεί μέρος του νέου ποινικού κώδικα Σε ορισμένες περιοχές, έχει γίνει ακόμη πιο σοβαρή. Ο νέος ποινικός κώδικας του Ιράν εξακολουθεί να παραβιάζει την Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, το διεθνές δίκαιο, τους Ελάχιστους Κανόνες του ΟΗΕ και τις δεσμευτικές συμφωνίες για τα ανθρώπινα δικαιώματα που έχει επικυρώσει το Ιράν με πολλούς τρόπους.

Άρθρο 233 - Το *livat* ορίζεται ως η διείσδυση του σεξουαλικού οργάνου (πέους) ενός άντρα, μέχρι το σημείο της περιτομής, στον πρωκτό ενός άλλου άνδρα

Άρθρο 234 - Η τιμωρία για το *livat* θα είναι η θανατική ποινή για τον ενεργητικό αν έχει γίνει με τη χρήση βίας, εξαναγκασμού ή σε περιπτώσεις όπου πληροί τις προϋποθέσεις για την *ihsan*. διαφορετικά, θα καταδικαστεί σε εκατό μαστιγώματα. Η τιμωρία του *hadd* για τον παθητικό, σε κάθε περίπτωση (ανεξάρτητα από το εάν πληροί ή όχι τους όρους του *ihsan*) είναι η θανατική ποινή.

Σημείωση 1 - Εάν ο ενεργητικός είναι μη μουσουλμανός και ο παθητικός είναι μουσουλμάνος, η τιμωρία για τον ενεργητικό θα είναι η θανατική ποινή.

Σημείωση 2: Το *ihsan* ορίζεται ως μια κατάσταση που ένας άντρας είναι παντρεμένος με μια μόνιμη και εφηβή σύζυγο και ενώ είναι υγιής και έφηβος είχε μια

κολπική επαφή με την ίδια σύζυγο ενώ ήταν έφηβος και μπορεί να έχει σεξουαλική επαφή μαζί της με τον ίδιο τρόπο [κολπικό] όποτε το επιθυμεί.

Άρθρο 237 - Οι ομοφυλοφιλικές πράξεις ανδρών σε περιπτώσεις άλλες από το λίντ και το tafkh, όπως το φιλί ή το άγγιγμα ως αποτέλεσμα της σφοδρή επιθυμίας, τιμωρούνται με τριάντα ένα έως εβδομήντα τέσσερα μαστίγματα τιμωρίας της έκτης τάξης.

Σημείωση 1 - Το άρθρο αυτό εφαρμόζεται εξίσου στην περίπτωση γυναικείου προσώπου.

Σημείωση 2 - Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που τιμωρούνται με τιμωρία Hadd σύμφωνα με τους κανόνες της Σαρία.

Άρθρο 241 - Στις περιπτώσεις κατηγοριών για άσεμνα αδικήματα, ελλείψει αποδεκτών νομικών στοιχείων και με άρνηση του κατηγορούμενου, απαγορεύεται κάθε είδους έρευνα και ανάκριση προκειμένου να ανακαλυφθούν κρυφές υποθέσεις και πράγματα που κρύβονται από το δημόσιο μάτι. Σε περιπτώσεις όπου υπάρχει πιθανότητα να διαπράξει αδίκημα βία, εξαναγκασμό, επίθεση, απαγωγή ή εξαπάτηση ή περιπτώσεις που θεωρούνται ως αδίκημα [προσφυγής], η εφαρμογή αυτού του κανόνα δεν ισχύει.

Άνθρωποι που κατηγορήθηκαν για ομοφυλοφιλικές σεξουαλικές σχέσεις συνεχίζουν να είναι εκτεθειμένοι σε παρενόχληση/κακοποίηση και ποινικές διώξεις. Οι ποινές κυμαίνονται από ξυλοδαρμό με δικαστική εντολή έως και θανατική ποινή, (Amnesty International, *Amnesty International Report 2012 - The State of the World's Human Rights*, 24-05-2012, <http://www.amnesty.org/en/region/iran/report-2012>,). Η Special Protection Division, μια μονάδα εθελοντών της δικαιοσύνης παρακολουθεί και αναφέρει «ηθικά εγκλήματα». Ο νόμος απαγορεύει και τιμωρεί τις ομοφυλοφιλικές πράξεις.

Σε μερικές περιπτώσεις έγιναν επιδρομές από δυνάμεις της ασφάλειας σε σπίτια και παρακολουθούνταν ιστοσελίδες με σκοπό να πάρουν πληροφορίες για άτομα LGTB [ΛΟΑΤ, Λεσβίες, Ομοφυλόφιλοι, Αμφισεξουαλικοί, Τρανσέξουαλ], (US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2011 Iran*, 24-05-2012, <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm#wrapper>). Οι ποινές για έναν μη μουσουλμάνο ομοφυλόφιλο άντρα ή μη μουσουλμάνο λεσβία είναι αυστηρότερες αν ο σύντροφος είναι μουσουλμάνος ή αντίστοιχα μουσουλμάνο. Η

ποινή για ομοφυλοφιλικό σεξ μεταξύ αντρών είναι αυστηρότερη από εκείνη για σεξ μεταξύ γυναικών, (UK Home Office, *Operational Guidance Note: Iran*, October 2012, <http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/sitecontent/documents/policyandlaw/countryspecificasylumpolicy/ogns/iran-ogn?view=Binary>).

Σύμφωνα με την Αναφορά του Ειδικού Εισηγητή του UNHCR, προκύπτει ότι τα μέλη της κοινότητας λεσβιών, ομοφυλοφίλων, αμφιφυλόφιλων και διεμφυλικών ατόμων δέχονται παρενοχλήσεις και επιθέσεις, αντιμετωπίζουν σκληρή τιμωρία ενώ δεν μπορούν να ασκήσουν τα στοιχειώδη ανθρώπινα δικαιώματά τους, μεταξύ άλλων το δικαίωμα στη ζωή.

Ο ισχύων ποινικός κώδικας ποινικοποιεί τις ομοφυλοφιλικές σχέσεις μεταξύ συναινούστων ενήλικων ενώ το άρθρο 109 του ισλαμικού ποινικού κώδικα ορίζει ότι «αμφότερα τα μέρη που συμμετέχουν σε ομοφυλοφιλικές σεξουαλικές πράξεις καθίστανται εξίσου ποινικά υπόλογα, ενώ οι εν λόγω πράξεις δύνανται να επισύρουν αυστηρή τιμωρία, συμπεριλαμβανομένης της θανατικής ποινής». Σύμφωνα με καταγγελίες, τον Σεπτέμβριο του 2011, εκτελέστηκαν τρεις άντρες με βάση τον νόμο περί σοδομίας. Οι ιρανικές αρχές συνήθως αντιμετωπίζουν την ομοφυλοφιλία ως αρρώστια και επιμένουν στην επιβολή αυστηρής τιμωρίας για πράξεις που θεωρείται ότι έχουν ομοφυλοφιλικό χαρακτήρα. Το 2011, παραδείγματος χάριν, δύο γνωστοί ποδοσφαιριστές αποκλείστηκαν επ' αόριστον από το επάγγελμα και τιμωρήθηκαν με πρόστιμο, επειδή διέπραξαν μια «ανήθικη πράξη» στο γήπεδο, όπου υποτίθεται ότι άγγιξαν με οικείο τρόπο ο ένας τον άλλον στο πλαίσιο πανηγυρισμών έπειτα από επίτευξη γκολ. Οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που αγωνίζονται για τα δικαιώματα της κοινότητας λεσβιών, ομοφυλοφίλων, αμφιφυλόφιλων και διεμφυλικών συχνά πλήττονται από πρακτικές εκφοβισμού και από την άσκηση διώξεων εκ μέρους της Κυβέρνησης, (UNHCR, *Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in the Islamic Republic of Iran*, AHRC-19-66, 06-03-2012, http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/RegularSession/Session19/A-HRC-19-66_en.pdf).

Στην από 10/4/2014 έκθεση του Υπουργείου Εξωτερικών και Κοινοπολιτείας του Ηνωμένου Βασιλείου για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία στο Ιράν το έτος 2013, (United Kingdom: Foreign and Commonwealth Office, *2013 Human Rights and Democracy Report - Iran*, 10 April

2014, <http://www.refworld.org/docid/536ccac814.html>), αναφέρεται ότι η ποινή για ομοφυλοφιλικές πράξεις εξακολουθεί να είναι σωματική τιμωρία και, αν και η αναθεώρηση του ποινικού κώδικα του Ιράν μείωσε τις περιστάσεις υπό τις οποίες πρέπει να εφαρμόζεται η θανατική ποινή για σοδομισμό, η εφαρμογή της διατηρήθηκε. Οι Φρουροί της Επανάστασης ανακοίνωσαν τη σύλληψη «ενός δικτύου των ομοφυλοφίλων και σατανιστών», τον Οκτώβριο, όταν εισέβαλαν σε ένα ιδιωτικό πάρτι στην πόλη Kermanshah. Άτομα κακοποιήθηκαν λεκτικά, ξυλοκοπήθηκαν, δέχθηκαν επίθεση με σπρέι πιπεριού και ηλεκτρικά κλομπ και τουλάχιστον 17 συνελήφθησαν. Αργότερα αφέθηκαν ελεύθεροι αλλά ανέφεραν σοβαρή κακομεταχείριση και εικονικές εκτελέσεις, καθώς οι δυνάμεις ασφαλείας προσπάθησαν να αποσπάσουν ομολογίες από αυτούς. Πολλά άτομα που αυτοπροσδιορίζονται ως LGBT στερήθηκαν εκπαιδευτικών και εργασιακών ευκαιριών και υπέστησαν λεκτική και σωματική κακοποίηση από μέλη της οικογένειάς τους και της ευρύτερης κοινωνίας. Αυτό το είδος της κακοποίησης συνήθως δεν καταγγέλλεται, λόγω της μεροληπτικής νομοθεσίας του Ιράν κατά της LGBT κοινότητας και την πιθανότητα της κακοποίησης από το προσωπικό ασφαλείας.

Οι σεξουαλικές μειονότητες του Ιράν αντιμετωπίζουν συχνά παρενόχληση και κακοποίηση από μέλη της αστυνομίας, της ασφάλειας, και τις μυστικές υπηρεσίες του Ιράν σε δημόσιους χώρους σε όλη τη χώρα. Η Human Rights Watch έχει καταγράψει περιπτώσεις, όπου οι δυνάμεις ασφαλείας φάνηκε να ξεχωρίζουν άτομα με την υποψία ότι είναι «gay», είτε λόγω της φυσικής τους εμφάνισης, το τρόπο έκφρασής τους ή λόγω των ατόμων με τα οποία συνδέονταν. Η κατάχρηση βάρους σεξουαλικών μειονοτήτων στους δρόμους του Ιράν μπορεί να κυμαίνεται από λεκτικές προσβολές και παρενοχλήσεις έως και ξυλοδαρμούς, αυθαίρετες συλλήψεις, ακόμα και σεξουαλική επίθεση. Ωστόσο, τις περισσότερες φορές οι δυνάμεις ασφαλείας σταματούν λίγο πριν το στάδιο της σύλληψης ή τη μεταφορά ομοφυλοφίλων στα κρατητήρια, αλλά συνεχίζουν να τους παρενοχλούν στο δρόμο, (Human Rights Watch, *We Are a Buried Generation*, V. Government Harassment and Abuse in Public Space, 28-09-2007, <http://www.hrw.org/ja/node/94977/section/10>). Στην Τεχεράνη υπάρχουν πολλές γνωστές περιοχές, όπως η οδός KarimKhan-Street ή τα πάρκα Mellat, Laleh και Daneshjoo, όπου οι ομοφυλόφιλοι συναντιούνται και όπου γκέι εκδιδόμενοι αναζητούν πελάτες,

(The New York Times, *Despite Denials, Gays Insist They Exist, if Quietly, in Iran*, 30-09-2007, http://www.nytimes.com/2007/09/30/world/middleeast/30gays.html?_r=0).

Σε έκθεση του Αυστριακού Κέντρου (ACCORD) με τίτλο Ιράν: Γυναίκες, παιδιά, Τα άτομα LGBTI, τα άτομα με αναπηρίες, τα "ηθικά εγκλήματα" με ημερομηνία Δεκεμβρίου 2015 σημειώνεται ότι:

«Ομοφυλόφιλοι και αμφιφυλόφιλοι που δεν αποκαλύπτουν ανοιχτά το σεξουαλικό τους προσανατολισμό και διατηρούν ένα χαμηλό προφίλ μπορούν να κινούνται ελεύθερα μέσα στην κοινωνία. Στο Ιράν, συμβαίνει συχνά ότι τα άτομα του ίδιου φύλου ζουν μαζί, και αυτό δεν συνδέεται απαραίτητα με την ομοφυλοφιλία. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τις μεγαλύτερες πόλεις όπου υπάρχει μεγαλύτερη ανωνυμία. Στο παρελθόν, υπήρξαν τακτικές επιδρομές σε χώρους συνάντησης για ομοφυλόφιλα άτομα. Αλλά με την άνοδο των κοινωνικών μέσων ενημέρωσης και την online συνάντηση αυτές οι ομάδες έχουν μετατοπίσει τις δραστηριότητές τους σε γκέι ιστοσελίδες γνωριμιών. Οι αρχές εγκρίνουν τώρα τις δημόσιες συναντήσεις μεταξύ των ομοφυλοφίλων ατόμων σε συγκεκριμένες τοποθεσίες. Ακόμα και τα μέρη που ήταν γνωστά στις αρχές ως χώροι όπου παρέχεται ομοφυλοφιλία για χρήματα (π.χ. ορισμένα λουτρά) κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς αφέθηκαν ανενόχλητα. «Στις μεγαλύτερες πόλεις ειδικότερα, οι αρχές δεν επιδιώκουν μια πολιτική που στοχεύει για την καταπολέμηση της ομοφυλοφιλίας "με φωτιά και σπαθί". Ωστόσο, σύμφωνα με εμπιστευτική πηγή, οι αρχές θα επεμβαίνουν αμέσως μόλις υπάρξει ή αν πιστεύουν ότι ορισμένες δραστηριότητες θα μπορούσαν να δώσουν στο Ιράν ένα κακό όνομα στο εξωτερικό.»³

Επίσης, στην έκθεση του UK Home Office στις 28/11/2011⁴ αναφέρονται πληροφορίες από αναφορά του HRW του Δεκεμβρίου 2010 όπου οι δυνάμεις ασφαλείας του Ιράν, συμπεριλαμβανομένης της αστυνομίας και των δυνάμεων της ισχυρής γραμμής του παραστρατιωτικού basij, βασίζονται σε νόμους με διακρίσεις προκειμένου να παρενοχλούν, να συλλαμβάνουν και να κρατούν άτομα τα οποία υποπτεύονται ότι είναι ομοφυλόφιλοι. Τα περιστατικά λαμβάνουν χώρα σε πάρκα και

³Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation (ACCORD), *Iran: Women, children, LGBTI persons, persons with disabilities, "moral crimes": COI Compilation*, December 2015, available at: <https://www.refworld.org/docid/568a98324.html>

⁴United Kingdom: Home Office, *Country of Origin Information Report - Iran*, 28 June 2011, available at: <http://www.refworld.org/docid/4e26ead814.html>

καφέ, αλλά υπάρχουν και καταγεγραμμένες περιπτώσεις στις οποίες δυνάμεις ασφαλείας εισέβαλαν σε σπίτια και έλεγχαν site στο internet, με σκοπό να θέσουν σε κράτηση άτομα τα οποία υποπτεύονται ότι συμμετέχουν σε μη συμβατική σεξουαλική σχέση ή έκφυλη έκφραση. Τα στοιχεία, σχετικά με την εκτέλεση της θανατικής ποινής σε περιπτώσεις ομοφυλοφιλίας, δεν είναι ξεκάθαρα. Έτσι, ενώ υπάρχουν αναφορές που επιβεβαιώνουν την εφαρμογή της ποινής, λόγω της μυστικότητας που καλύπτει την αντιμετώπιση του θέματος αυτού από το καθεστώς του Ιράν, δεν υπάρχουν σαφείς πληροφορίες για τον αριθμό εκτελέσεων ομοφυλόφιλων, καθώς και τη συχνότητα εκτέλεσης της θανατικής ποινής.

Στο πλαίσιο αυτό και δεδομένου ότι οι πληροφορίες που παρείχε ο προσφεύγων, παρουσιάζοντας τον ουσιώδη ισχυρισμό του για το λόγο εγκατάλειψης της χώρας του, συνάδουν με τις προαναφερόμενες έγκυρες διεθνείς πηγές για το Ιράν και, λαμβάνοντας επιπλέον υπόψη την εσωτερική συνοχή του ισχυρισμού του προσφεύγοντα, η Επιτροπή κάνει δεκτούς τους ισχυρισμούς του σχετικά με τα στοιχεία ταυτότητας του, την προσωπική και οικογενειακή του κατάσταση και το λόγο αναχώρησης από τη χώρα του, ήτοι την ομοφυλοφιλία του.

IV. Υπαγωγή στο καθεστώς του Πρόσφυγα [Άρθρο 1A(2) της Σύμβασης της Γενεύης του 1951]

Η διαδικασία χορήγησης πολιτικού ασύλου και αναγνώρισης του καθεστώτος του πρόσφυγα διέπεται από τη Σύμβαση της Γενεύης της 28/4/1951 για το καθεστώς των προσφύγων (εφεξής η «Σύμβαση της Γενεύης»), σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Π.Δ. 141/2013, με το οποίο προβλέπονται οι *«απαιτήσεις για την αναγνώριση και το καθεστώς των αλλοδαπών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της διεθνούς προστασίας»* και τις διατάξεις του Π.Δ. 113/2013 *«ως προς την καθιέρωση ενιαίας διαδικασίας αναγνώρισης σε αλλοδαπούς και ανιθαγενείς του καθεστώτος του πρόσφυγα ή δικαιούχου επικουρικής προστασίας»*.

Σύμφωνα με το άρθρο 1A παρ. 2 της Σύμβασης της Γενεύης, ως πρόσφυγας νοείται, μεταξύ άλλων, κάθε πρόσωπο που *«[...] συνεπεία γεγονότων επελθόντων προ της 1^{ης} Ιανουαρίου 1951 και δεδικαιολογημένου φόβου διώξεως λόγω φυλής,*

θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων ευρίσκεται εκτός της χώρας της οποίας έχει την υπηκοότητα και δεν δύναται ή λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να απολαύη της προστασίας της χώρας ταύτης, ή εάν μη έχον υπηκοότητα τινά και ευρισκόμενον συνεπεία τοιούτων γεγονότων εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους αυτού διαμονής, δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να επιστρέψη εις ταύτην [...]».

- Ο φόβος του προσφεύγοντα

Προϋπόθεση της εφαρμογής του ανωτέρω άρθρου είναι η ύπαρξη φόβου, τόσο ως ενδιάθετης κατάστασης του προσφεύγοντα (υποκειμενικός φόβος) όσο και ως πραγματικής κατάστασης (αντικειμενικός φόβος).

Με τον όρο «υποκειμενικό στοιχείο του φόβου» υποδηλώνεται μία ενδιάθετη κατάσταση και ένα συγκεκριμένο, επιτακτικό κίνητρο φυγής από τη χώρα καταγωγής του, το οποίο δεν συνδέεται με άλλο λόγο φυγής (βλ. Γραφείο του Υπατου Αρμοστή του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, Εγχειρίδιο για τις διαδικασίες και τα κριτήρια καθορισμού του καθεστώτος των προσφύγων [εφεξής το «Εγχειρίδιο»], ΣΤ΄ Έκδοση, 2009, παρ. 37-41). Εν προκειμένω το υποκειμενικό στοιχείο του φόβου πληρούται καθώς ο προσφεύγων εξέφρασε φόβο για τη ζωή του λόγω της ομοφυλοφιλίας του, σε περίπτωση που αναγκαστεί να επιστρέψει στη χώρα καταγωγής του.

Ως προς το αντικειμενικό στοιχείο, είναι αναγκαίο να αξιολογηθούν οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντα. Οι ισχυρισμοί του δεν πρέπει ωστόσο να εκτιμώνται με τρόπο αφηρημένο, αλλά να εξετάζονται σε συσχετισμό με το όλο πλαίσιο της σχετικής κατάστασης στην χώρα καταγωγής. Ο φόβος του προσφεύγοντα πρέπει να θεωρείται δικαιολογημένος, εάν μπορεί να θεμελιωθεί σε έναν εύλογο βαθμό ότι η εξακολούθηση της παραμονής του στην χώρα προέλευσης τού έχει γίνει αφόρητη για τους λόγους που αναφέρονται στον ορισμό ή θα μπορούσε να του γίνει αφόρητη για τους ίδιους λόγους, εάν επέστρεφε σε αυτήν (Εγχειρίδιο, παρ. 42). Η εκτίμηση για το αν ο φόβος είναι βάσιμος απαιτεί τη διαπίστωση ότι υπάρχει εύλογη πιθανότητα ο φόβος του προσφεύγοντα να πραγματοποιηθεί κατά την επιστροφή του στη χώρα καταγωγής του.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι ένα πρόσωπο για να είναι πρόσφυγας πρέπει να βρίσκεται έξω από την πατρίδα του. Τούτο δεν σημαίνει ότι πρέπει απαραίτητα να

την έχει εγκαταλείψει εξαιτίας δικαιολογημένου φόβου (βλ. Εγχειρίδιο, παρ. 94). Ένα πρόσωπο όμως μπορεί να γίνει και πρόσφυγας «επί τόπου» (*refugee sur place*), εξαιτίας συνθηκών που δημιουργήθηκαν στη χώρα καταγωγής του κατά τη διάρκεια της απουσίας του (βλ. Εγχειρίδιο, παρ. 95).

Στην υπό κρίση περίπτωση, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι ο προσφεύγων εξέθεσε έναν ορισμένο και βάσιμο λόγο εγκατάλειψης της χώρας καταγωγής του που θεμελιώνει δικαιολογημένο φόβο να υποστεί διώξεις, δεδομένου ότι βασίζεται στις σεξουαλικές του προτιμήσεις και της σεξουαλικής σχέσης που είχε με άτομο του ίδιου φύλου στο Ιράν. Η παραμονή του στην χώρα καταγωγής του θα μπορούσε να γίνει αφόρητη, εάν επέστρεφε στο Ιράν, καθώς, όπως προαναφέρθηκε κατά την αξιολόγηση των ισχυρισμών του προσφεύγοντα, η Επιτροπή κρίνει ότι, βάσει των πληροφοριών για τη χώρα καταγωγής του, υπάρχει εύλογη πιθανότητα, να εκτεθεί, ως άτομο που έχει προβεί σε ομοφυλοφιλικές πράξεις, σε επικίνδυνες για τη ζωή και την ακεραιότητά του περιστάσεις λόγω των ποινών που προβλέπονται για τέτοια «αδικήματα» στο Ιράν.

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τις διαθέσιμες πληροφορίες για την κατάσταση στο Ιράν και τα προσωπικά χαρακτηριστικά του προσφεύγοντα, δέχεται ότι ο φόβος που εκδηλώνει ο προσφεύγων, σε περίπτωση επιστροφής του στη χώρα καταγωγής, σχετικά με την αντιμετώπιση και τις αυστηρότατες ποινές που επιβάλλονται σε ομοφυλόφιλους είναι βάσιμος και δικαιολογημένος.

Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 4 του Π.Δ. 141/2013, «το γεγονός ότι ο αιτών έχει ήδη υποστεί δίωξη ή σοβαρή βλάβη ή άμεσες απειλές τέτοιας δίωξης ή βλάβης αποτελεί σοβαρή ένδειξη ότι είναι βάσιμος ο φόβος του ότι θα υποστεί δίωξη ή ότι διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να χορηγείται άσυλο, ακόμη και αν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρείται ότι η προηγούμενη δίωξη ή σοβαρή βλάβη δεν θα επαναληφθεί». Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι σύμφωνα και με τις Οδηγίες που εξέδωσε το Τμήμα Μετανάστευσης και Πολυπολιτισμικών Υποθέσεων της Κυβέρνησης της Αυστραλίας (Department for Immigration and Multicultural affairs), για να θεμελιωθεί ο βάσιμος και δικαιολογημένος φόβος δίωξης απαιτείται: α) να υπάρχει σοβαρός κίνδυνος μελλοντικής δίωξης ή β) το άτομο να έχει υποστεί δίωξη στο παρελθόν και το ζήτημα του κατά πόσο έχει υπάρξει σημαντική αλλαγή των συνθηκών («changed

circumstances» test) να μην έχει ικανοποιηθεί. Υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ των δύο: ένα άτομο που έχει υποστεί δίωξη στο παρελθόν, δεν απαιτείται να αποδείξει ότι υπάρχει σοβαρός κίνδυνος νέας δίωξης. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι υπάρχει δικαιολογημένος φόβος δίωξης, εκτός εάν η αρχή εξέτασης του αιτήματος ασύλου αποδείξει ότι υπάρχει σημαντική αλλαγή των συνθηκών. Για την εκτίμηση του κατά πόσο έχει υπάρξει σημαντική αλλαγή συνθηκών, πρέπει να εξετάζεται το κατά πόσο το υπό εξέταση κράτος έχει προχωρήσει σε αποτελεσματικές νομοθετικές ρυθμίσεις, καθώς και το κατά πόσο οι φορείς δίωξης οδηγούνται στη δικαιοσύνη και το κράτος λογοδοτεί για τις πράξεις δίωξης που υπέστη ο αιτών (Department of Immigration and Multicultural Affairs, Australia, Refugee and Humanitarian Visa Applicants, Guidelines on Gender Issues for Decision Makers, July 1996, σελ.19, <http://goo.gl/D9yCyx>). Κατά την εξέταση του μελλοντικού κινδύνου δίωξης θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και η ψυχολογική κατάσταση του αιτούντος άσυλο, ειδικά σε περιπτώσεις αποτρόπαιων μορφών βίας όπου ο αιτών συνεχίζει να βιώνει τις συνέπειες.

Υπό το φως των ανωτέρω, κρίνεται ότι η θεμελίωση κινδύνου μελλοντικής δίωξης θα μπορούσε να ανατραπεί μόνον σε περίπτωση που οι αρχές της χώρας είχαν λάβει τις κατάλληλες και αποτελεσματικές πρωτοβουλίες για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών, κατά των ομοφυλόφιλων και των εν γένει διακρίσεων λόγω φύλου. Όπως στοιχειοθετήθηκε με βεβαιότητα από τις αναλυτικές ως άνω πηγές, η υπόθεση αυτή όχι απλώς δεν ισχύει για το Ιράν, όπου, ενδεικτικά ως προς το ζήτημα της ομοφυλοφιλίας, επισημαίνεται εκ νέου ότι ποινικοποιείται από τον Ποινικό Κώδικα της χώρας.

Στο πλαίσιο αυτό και με βάση το όλο πνεύμα του προσφυγικού δικαίου, τονίζεται δεν θα μπορούσε να απαιτηθεί από του προσφεύγοντα να αλλάξει ή να αποκρύψει τον σεξουαλικό της προσανατολισμό προκειμένου να αποφύγει τις δίωξεις σε περίπτωση επιστροφής του στην πατρίδα του, δεδομένου ότι η εξέταση της βασιμότητας του φόβου σε εξάρτηση με το εάν ο προσφεύγων δύναται ή όχι να αποφύγει τον κίνδυνο δίωξης υπό συνθήκες αυτοάρνησης και μυστικότητας, δεν ανταποκρίνεται στο πνεύμα της Σύμβασης της Γενεύης (UN High Commissioner for Refugees, Guidelines on International Protection No. 9: Claims to Refugee Status based on Sexual Orientation and/or Gender Identity, όπ. π., παρ.31). Όπως διαπιστώνεται,

στην απόφαση HJ (Iran) and HT (Cameroon) [2010] του Ανώτατου Δικαστηρίου του Ηνωμένου Βασιλείου, δεν μπορεί να απαιτηθεί από τους προσφεύγοντες να αλλάξουν ή να αποκρύψουν τη σεξουαλική τους ταυτότητα προκειμένου να αποφύγουν τη δίωξη. Ο σκοπός της Σύμβασης της Γενεύης είναι ότι οι άνθρωποι πρέπει να μπορούν να ζήσουν «ελεύθερα», χωρίς να φοβούνται ότι μπορεί να υποστούν βλάβη κάποιου βαθμού έντασης και διάρκειας, επειδή είναι «έγχρωμοι», απόγονοι προηγούμενου δικτάτορα, ή ομοφυλόφιλοι. Ελλείψει ενδείξεων περί του αντιθέτου, η συνέπεια είναι ότι πρέπει να τους δοθεί η δυνατότητα να ζήσουν «ελεύθερα» χωρίς φόβο δίωξης. Επιτρέποντάς τους να ζήσουν «ελεύθερα», χωρίς φόβο δίωξης, το κράτος υποδοχής τους παρέχει την προστασία που θα έπρεπε να τους έχει παράσχει το κράτος καταγωγής [(HJ (Iran) and HT (Cameroon) v. Secretary of State for the Home Department, [2010] UKSC 31, United Kingdom: Supreme Court, 07.07.2010, παρ. 21, 31-35, 53, οπ.π.). Όπως δεν μπορεί να απορριφθεί ένα αίτημα ασύλου, όπου ο φόβος δίωξης στηρίζεται στις πολιτικές πεποιθήσεις ή στην εθνικότητα, επειδή ο ενδιαφερόμενος θα μπορούσε να αποφύγει τη δίωξη που επικαλείται αλλάζοντας ή αποκρύπτοντας τις πεποιθήσεις του ή την ταυτότητά του, δεν πρέπει για το λόγο αυτό να απορρίπτονται τα αιτήματα ασύλου που στηρίζονται στον σεξουαλικό προσανατολισμό (βλ και Appellant S395/2002 v. Minister for Immigration and Multicultural Affairs; Appellant S396/2002 v. Minister for Immigration and Multicultural Affairs, [2003] HCA 71, Australia: High Court, 09.12.2003, παρ. 40-45, <http://www.refworld.org/docid/3fd9eca84.html>).

Σύμφωνα, επίσης, με όσα έκανε δεκτά το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην απόφαση επί προδικαστικών παραπομπών (υποθέσεις C-199/12 έως C- 201/12), το να απαιτηθεί μέλη μίας κοινωνικής ομάδας που έχουν τον ίδιο γενετήσιο προσανατολισμό να αποκρύψουν τον προσανατολισμό αυτό αντίκειται σε αυτή την αναγνώριση ενός χαρακτηριστικού τόσο θεμελιώδους σημασίας για την ταυτότητα ώστε να μην πρέπει να αναγκάζονται οι ενδιαφερόμενοι να το αποκηρύξουν. Κατά συνέπεια είναι ανεπίτρεπτο να αναμένεται, προκειμένου ο αιτών να αποφύγει τη δίωξη, να αποκρύψει την ομοφυλοφιλία του στη χώρα καταγωγής (Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απόφαση X (C-199/12), Y (C-200/12), και Z κατά Minister voor Immigratie en Asiel (C-201/12), απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 2013, παρ. 70-71, <http://goo.gl/jv8iVT>).

Σε συνέχεια των ανωτέρω, γίνεται δεκτό ότι υφίσταται εύλογη πιθανότητα σε ενδεχόμενο επαναπατρισμό να επιβληθεί στον προσφεύγοντα ποινή απειλούσα τη σωματική του ακεραιότητα ή και ακόμα και στερητική της ζωής του.

- Η επαπειλούμενη δίωξη

Η Σύμβαση της Γενεύης δεν περιέχει ορισμό της έννοιας της δίωξης. Από το άρθρο 33 της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 συνάγεται ότι η απειλή κατά της ζωής ή της ελευθερίας για λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα θεωρείται πάντοτε δίωξη. Άλλες σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μπορεί για τους ίδιους λόγους να συνιστούν δίωξη.

Στο άρθρο 9 παρ. 1 του Π.Δ. 141/2013 αναφέρεται ότι:

«1. Μία πράξη για να θεωρηθεί ως πράξη δίωξης κατά την έννοια του άρθρου 1^Α της Σύμβασης της Γενεύης πρέπει:

α) να είναι αρκούντως σοβαρές λόγω της φύσης ή της επανάληψής της, ώστε να συνιστά σοβαρή παραβίαση βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικά των δικαιωμάτων από τα οποία δεν χωρεί παρέκκλιση σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών τους (ν.δ. 53/174, Α'256) ή

β) να αποτελεί σύρρευση διαφόρων μέτρων, συμπεριλαμβανομένων παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η οποία να είναι αρκούντως σοβαρή, ούτως ώστε να θίγεται το άτομο κατά τρόπο αντίστοιχο με τον αναφερόμενο στο στοιχείο α'.

2. Οι πράξεις που μπορούν να χαρακτηρισθούν ως πράξεις δίωξης σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο μπορούν μεταξύ άλλων να έχουν τη μορφή:

α) πράξεων σωματικής ή ψυχολογικής βίας, συμπεριλαμβανομένων πράξεων σεξουαλικής βίας,

β) νομοθετικών, διοικητικών, αστυνομικών ή δικαστικών μέτρων, τα οποία εισάγουν διακρίσεις αφεαυτά ή εφαρμόζονται κατά τρόπο που ενέχει διακρίσεις,

γ) ποινικής δίωξης ή επιβολής ποινής, η οποία είναι δυσανάλογη ή ενέχει διακρίσεις

δ) άρνησης ενδίκων μέσων με αποτέλεσμα την επιβολή δυσανάλογης ή ποινής που ενέχει διάκριση,

ε) ποινικής δίωξης ή επιβολής ποινής για την άρνηση εκπλήρωσης στρατιωτικής θητείας σε σύρραξη, αν η εκπλήρωση της στρατιωτικής θητείας θα συμπεριλάμβανε εγκλήματα ή πράξεις που εμπίπτουν στις ρήτρες αποκλεισμού όπως προβλέπονται στο άρθρο 12 παρ. 2,

στ) πράξεων που στρέφονται κατά προσώπου λόγω φύλου ή παιδικής ηλικίας».

Σύμφωνα με την ερμηνεία του αρ. 33 της Σύμβαση της Γενεύης του 1951, η απειλή κατά της ζωής, όπως και της ελευθερίας για λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, θεωρείται πάντοτε ως δίωξη, με την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης.

Όπως σημειώνεται στις από 21/11/2008 Κατευθυντήριες Οδηγίες της Υ.Α. του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες σχετικά με το **σεξουαλικό προσανατολισμό** και τα αιτήματα ασύλου που βασίζονται σε αυτό το λόγο (<http://hosting01.vivodinet.gr/unhcr/protect/files/INTERPRETATION%20OF%20ARTICLE%201%20-%20REFUGEE%20DEFINITION/GENDERGUIDELINES2008.pdf>, σελ. 4 επ.) «οι λεσβίες, οι ομοφυλόφιλοι, οι αμφιφυλόφιλοι και οι τρανσέξουαλ μπορεί να υπομένουν σωματική, σεξουαλική και λεκτική βία και διακρίσεις από τις κρατικές αρχές, τις οικογένειές τους ή τις κοινότητες τους εξαιτίας της πραγματικής ή αποδιδόμενης ταυτότητας του γένους τους. Τούτο μπορεί να οφείλεται στα επικρατούντα πολιτισμικά και κοινωνικά πρότυπα, που δημιουργούν μισαλλοδοξία και προκαταλήψεις, ή στις εθνικές νομοθεσίες, που αντανακλούν αυτές τις στάσεις. Όταν οι προαναφερόμενες πράξεις κακοποίησης και διάκρισης δεν τιμωρούνται και/ή όταν είναι ποινικοποιημένος ο σεξουαλικός προσανατολισμός οι λεσβίες, οι ομοφυλόφιλοι, οι αμφιφυλόφιλοι και οι τρανσέξουαλ αιτούντες άσυλο μπορεί να εμπίπτουν στον ορισμό του πρόσφυγα της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων. [...] Σύμφωνα με τις Αρχές της Yogyakarta που υιοθετήθηκαν το 2007 για την Εφαρμογή του Διεθνούς Δικαίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στο Σεξουαλικό Προσανατολισμό και στην Ταυτότητα του Γένους ο «σεξουαλικός προσανατολισμός» αναφέρεται στην ικανότητα του προσώπου να νοιώθει εσωτερική συγκινησιακή, συναισθηματική, και σεξουαλική έλξη για άτομα διαφορετικού ή ίδιου φύλου, ή περισσότερων του ενός φύλου και να διατηρεί με αυτά προσωπικές και σεξουαλικές σχέσεις. Η «ταυτότητα του γένους» αναφέρεται στη βαθύτερη και εσωτερική

εμπειρία κάθε προσώπου όσον αφορά στο γένος, που μπορεί, χωρίς να είναι απαραίτητο, να αντιστοιχεί στο γένος που αποδίδεται κατά τη γέννηση, συμπεριλαμβανομένων της προσωπικής του αίσθησης για το σώμα και άλλων εκφράσεων, όπως είναι η ένδυση, η ομιλία και οι τρόποι. Δικαστήρια διαφόρων χωρών έχουν αποφανθεί ότι ο σεξουαλικός προσανατολισμός δεν αφορά μόνο στη συμπεριφορά ή σε μια σειρά σεξουαλικών πράξεων, αλλά επίσης στην ταυτότητα ενός προσώπου και στον τρόπο με τον οποίο αυτό επιδιώκει να την εκφράσει[...]. Το ζήτημα που πρέπει να εξεταστεί είναι εάν ο αιτών άσυλο εκφράζει βάσιμο και δικαιολογημένο φόβο δίωξης και όχι εάν μπορούσε να ζήσει στη χώρα καταγωγής του χωρίς δυσμενείς επιπτώσεις. Τούτο απαιτεί την αντικειμενική εξέταση της μεταχείρισης που επιφυλάσσεται στον αιτούντα άσυλο στην περίπτωση επιστροφής στη χώρα καταγωγής του. Επομένως, σε αυτό το πλαίσιο είναι αδιάφορο εάν η συμπεριφορά του αντιμετωπίζεται ως «εύλογη» ή «αναγκαία» λόγω του σεξουαλικού προσανατολισμού του. Δεν υποχρεούται να επιδεικνύει «διακριτική» συμπεριφορά ούτε να λαμβάνει μέτρα που αποτρέπουν τις διώξεις, όπως να ζει απομονωμένος ή να αποφεύγει τη δημιουργία και τη διατήρηση στενών προσωπικών σχέσεων. Περαιτέρω, η προϋπόθεση της διακριτικότητας σημαίνει ότι ο σεξουαλικός προσανατολισμός του προσώπου περιορίζεται στη σεξουαλική πράξη, παραβλέποντας το φάσμα των συμπεριφορών και των καθημερινών δραστηριοτήτων που επηρεάζονται από το σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα του γένους του ενδιαφερόμενου. Πρόκειται στην πραγματικότητα για προϋπόθεση που συνίσταται σε «όμοια υποχωρητική και συμβατική συμπεριφορά, όμοια άρνηση ενός θεμελιώδους δικαιώματος του ανθρώπου, που ο φορέας της δίωξης επιδιώκει με κατασταλτική συμπεριφορά». Όπως έκρινε η Επιτροπή Προσφυγών για το Καθεστώς του Πρόσφυγα της Νέας Ζηλανδίας, η κατανόηση της δύσκολης θέσης του «διωκόμενου», όπως είναι η σταθερή ή η συστηματική παραβίαση των βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που αποδεικνύει την ανυπαρξία της κρατικής προστασίας σημαίνει ότι ο ορισμός του πρόσφυγα δεν πρέπει να προσεγγίζεται από την οπτική γωνία της δυνατότητας του ενδιαφερόμενου να αποτρέψει τη δίωξη αλλά από την οπτική γωνία του επαπειλούμενου θεμελιώδους δικαιώματος του ανθρώπου και της συνεπαγόμενης βλάβης».

Οι περί ασύλου ισχυρισμοί που στηρίζονται στο διαφορετικό σεξουαλικό

προσανατολισμό εμπεριέχουν το στοιχείο του γένους. Όπως αναφέρεται στις από 7/5/2002 κατευθυντήριες οδηγίες της ΥΑ του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες σχετικά με τη δίωξη λόγω γένους στο πλαίσιο ερμηνείας του άρθρου 1^Α (2) της Σύμβασης της Γενεύης, με τον όρο «δίωξη λόγω γένους» νοείται η σχέση αντρών και γυναικών με βάση τις κοινωνικά ή πολιτισμικά δομημένες και καθορισμένες ταυτότητες, τα καθεστώτα τους, τους ρόλους και τις ευθύνες που ανατίθενται στο ένα φύλο ή στο άλλο. Το γένος δεν είναι στατικό ή απaráλλακτο, αλλά αποκτά νόημα κοινωνικά και πολιτισμικά με την πάροδο του χρόνου. Οι ισχυρισμοί που στηρίζονται στο γένος περιλαμβάνουν τη διακριτική μεταχείριση των ομοφυλοφίλων.

Όπως σημειώνεται στις εν λόγω κατευθυντήριες οδηγίες (σελ. 5), δίωξη μπορεί να συνιστά η επιβολή σοβαρών ποινικών κυρώσεων για την ομοφυλοφιλική συμπεριφορά σε κοινωνίες που τη χαρακτηρίζουν παράνομη.

Οι μορφές δίωξης που κινδυνεύει να υποστεί ο προσφεύγων συνδέονται με τον σεξουαλικό του προσανατολισμό. Ο σεξουαλικός προσανατολισμός είναι χαρακτηριστικό τόσο θεμελιώδες για την ταυτότητα ώστε ένα πρόσωπο να μην πρέπει να αναγκαστεί να το αποκηρύξει [Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απόφαση Χ (C-199/12), Υ (C-200/12), και Ζ κατά Minister voor Immigratie en Asiel (C-201/12), απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 2013, παρ. 46] και υπάρχει ευρεία αναγνώριση ότι οι λεσβίες, οι ομοφυλόφιλοι και τα αμφισεξουαλικά άτομα, είναι μέλη *ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας* (UN High Commissioner for Refugees, Guidelines on International Protection No. 9: Claims to Refugee Status based on Sexual Orientation and/or Gender Identity, οπ.π παρ 4). Επίσης, μορφές βλάβης τις οποίες, όπως έχει αναλυτικά προεκτεθεί, συστηματικά υφίστανται τα άτομα που στοχοποιούνται ως ομοφυλόφιλοι στο Ιράν έχουν σαν συνέπεια την κοινωνική οριοθέτησή τους, ως ομάδας ευάλωτης στην κακομεταχείριση. Σημειώνεται ότι η διωκτική ενέργεια σε βάρος της ομάδας μπορεί να αποτελεί καίριας σημασίας παράγοντα για τον εντοπισμό της σε μια ιδιαίτερη κοινότητα. Συνεπώς, η Επιτροπή δέχεται ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις του ορισμού της «ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας» τόσο στο πλαίσιο της προσέγγισης των «προστατευόμενων χαρακτηριστικών» όσο και στο πλαίσιο της προσέγγισης της «κοινωνικής οριοθέτησης».

Εξάλλου, λαμβάνοντας υπόψη τις διαθέσιμες πληροφορίες για την κατάσταση στη χώρα καταγωγής του προσφεύγοντα σε συνδυασμό με τους

ισχυρισμούς του και τα προσωπικά χαρακτηριστικά του, η Επιτροπή κρίνει ότι υπάρχει εύλογη πιθανότητα, σε περίπτωση επιστροφής του στο Ιράν, ο προσφεύγων να αντιμετωπίσει κίνδυνο για τη ζωή του και τη σωματική του ακεραιότητα λόγω των ποινών που προβλέπονται για τις ομοφυλοφιλικές σχέσεις. Υπάρχει εύλογη πιθανότητα να υποστεί δίωξη υπό την έννοια της Σύμβασης, να κινδυνεύσει η σωματική ακεραιότητα, η ελευθερία και να απειληθεί η ζωή του χωρίς πραγματική δυνατότητα να απευθυνθεί στις αρχές του Ιράν για προστασία.

Ενόψει των ανωτέρω η Επιτροπή κρίνει ότι οι συνθήκες τις οποίες θα αντιμετωπίσει ο προσφεύγων σε περίπτωση επιστροφής στη χώρα καταγωγής του συνιστούν δίωξη λόγω των σεξουαλικών του προτιμήσεων, ήτοι δίωξη λόγω «γένους» (ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα των ομοφυλόφιλων).

- Φορέας δίωξης

Ως προς τον φορέα της δίωξης, η Επιτροπή σημειώνει ότι, αν και η δίωξη συνήθως συνδέεται με πράξεις των Αρχών της χώρας, ωστόσο είναι δυνατό να προέρχεται και από τμήματα του πληθυσμού που δεν σέβονται τα όρια που έχουν θεσπιστεί από τους κανόνες δικαίου στη συγκεκριμένη χώρα, εφόσον σοβαρές πράξεις δυσμενούς μεταχείρισης ή άλλου επιθετικού χαρακτήρα από τον κατά τόπους όχλο εν γνώσει γίνονται ανεκτές από τις Αρχές ή εάν οι Αρχές αρνούνται ή αποδεικνύονται ανίκανες να προσφέρουν αποτελεσματική προστασία (βλ. Υ.Α. ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, Εγχειρίδιο για τις Διαδικασίες και τα κριτήρια καθορισμού του καθεστώτος των προσφύγων, Στ' έκδοση, Αθήνα 2009, παρ.65).

Όπως σημειώνεται στις από 21/11/2008 Κατευθυντήριες Οδηγίες της Υ.Α. του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες σχετικά με το σεξουαλικό προσανατολισμό και τα αιτήματα ασύλου που βασίζονται σε αυτό το λόγο, η δίωξη μπορεί να διαπράττεται, είτε από (i) κρατικούς φορείς, για παράδειγμα, με την ποινικοποίηση των συναινετικών σεξουαλικών σχέσεων μεταξύ προσώπων του ίδιου φύλου, με τη σωματική ή σεξουαλική βία, ή ταπεινωτική μεταχείριση που επιφυλάσσουν οι λειτουργοί σε όσους υπάγονται στον άμεσο έλεγχό τους, ή από (ii) μη κρατικούς (ιδιωτικούς) φορείς. Επομένως, αποδεικνύεται ο ισχυρισμός του πρόσφυγα για φόβο δίωξης, όταν το κράτος δεν επιθυμεί ή αδυνατεί να τον προστατεύσει από τις παραβιάσεις που διαπράττουν οι κρατικοί ή οι μη κρατικοί φορείς.

Επίσης, μόνο η δυνατότητα αναφοράς στις αρχές δεν αποδεικνύει την ικανότητα μιας κυβέρνησης να ελέγξει ιδιώτες διώκτες και θα πρέπει να διερευνηθεί αν γενικά, αντίστοιχες αναφορές στις αρχές τυγχάνουν προσοχής ή προστασίας ή αν η δίωξη αυτού του είδους από ιδιώτες είναι ευρεία και γνωστή στις αρχές αλλά δεν μπορεί να ελεγχθεί από αυτές. Ειδικότερα, προκειμένου να θεμελιωθεί το στοιχείο της δίωξης, θα πρέπει να αποδειχθεί ότι η προσπάθεια για παροχή προστασίας θα ήταν μάταιη, είτε διότι οι αρχές δεν θα μπορούσαν να την παρέχουν, είτε διότι δεν θα ήταν πρόθυμες ως προς αυτό (βλ. απόφαση αμερικανικού δικαστηρίου *Afriyie v. Holder*, No. 08-72626 10662-63^{9th} Cir. July 26, 2010, καθώς και *Avetova-Elisseva v. INS*, 213 F.3d 1192, 1198 (9th Cir. 2000), όπως αναφέρονται σε *Rahimzadeh v. Holder, Attorney General*, No. 08-73985, United States Court of Appeals for the Ninth Circuit, 26 July 2010, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4d24a8ad2.html>). Στις περιπτώσεις όπου η αδράνεια του κράτους μπορεί να χαρακτηριστεί διωκτική περιλαμβάνονται η παράλειψη της αστυνομίας να ανταποκριθεί σε αίτημα για παροχή βοήθειας και η άρνηση των αρχών να ερευνήσουν, να ασκήσουν δίωξη ή να επιβάλουν κυρώσεις σε πρόσωπα που προκαλούν βλάβη σε λεσβίες, ομοφυλόφιλους, αμφιφυλόφιλους και τρανσέξουαλ. Μη κρατικοί φορείς δίωξης, μέλη της οικογένειας, γείτονες, ξένοι ή συνάδελφοι, μπορεί να συμμετέχουν σε πράξεις που συνιστούν δίωξη είτε άμεσα, συμπεριλαμβανομένων της σωματικής κακοποίησης και του εξαναγκασμού σε γάμο, είτε έμμεσα, προκαλώντας βλάβη στο θύμα, για παράδειγμα αναφέροντας στις αρχές τη συμπεριφορά του ή το σεξουαλικό του προσανατολισμό.

Εν προκειμένου ο φορέας δίωξης του προσφεύγοντα είναι τόσο κρατικός όσο και μη κρατικός. Όπως έχει αναφερθεί κατά την αξιολόγηση των ισχυρισμών του προσφεύγοντα, ο νόμος στο Ιράν προβλέπει την ποινικοποίηση των ομοφυλοφιλικών σχέσεων. Στην περίπτωση του προσφεύγοντα, η Επιτροπή εκτιμά ότι οι κρατικές αρχές του Ιράν, ακριβώς επειδή ενδέχεται να αποτελέσουν τους φορείς της δίωξης του προσφεύγοντος, δεν μπορούν να διασφαλίσουν την αποτελεσματική προστασία του κατά των πράξεων βλάβης, από τις οποίες κινδυνεύει. Επιπλέον, σύμφωνα με έγκυρες διεθνείς πηγές, η οικογένεια, οι συγγενείς και το ευρύτερο περιβάλλον ομοφυλόφιλων κατακρίνουν τέτοιου είδους σχέσεις και πολλές φορές μάλιστα προβαίνουν σε ακραίες συμπεριφορές και επιθετικές ενέργειες.

- Δυνατότητα εγχώριας προστασίας

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του ΠΔ 141/2013, η Επιτροπή δύναται να εξετάζει τη δυνατότητα εγχώριας προστασίας. Το άρθρο 8 προβλέπει ότι «στο πλαίσιο της αξιολόγησης των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, οι αρμόδιες αρχές απόφασης αποφασίζουν ότι ο αιτών δεν χρήζει διεθνούς προστασίας, αν σε τμήμα της χώρας καταγωγής:

α) δεν υφίσταται βάσιμος φόβος ότι θα υποστεί δίωξη ή δεν διατρέχει πραγματικό κίνδυνο πρόκλησης σοβαρής βλάβης ή

β) ο αιτών έχει πρόσβαση σε προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 7,

και μπορεί νόμιμα και με ασφάλεια να ταξιδέψει και να γίνει δεκτός σε εκείνο το τμήμα της χώρας και μπορεί λογικά να αναμένεται να εγκατασταθεί εκεί».

[...] οι αρμόδιες αρχές απόφασης, κατά το χρόνο λήψης της απόφασης επί της αιτήσεως, λαμβάνουν υπόψη τις γενικές περιστάσεις που επικρατούν στο εν λόγω τμήμα της χώρας και της προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος [...]

Η Επιτροπή αξιολόγησε τη δυνατότητα εσωτερικής μετεγκατάστασης του προσφεύγοντα σε άλλη περιοχή της χώρας καταγωγής του, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τις από 23-7-2003 Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες με τίτλο «Διεθνής Προστασία των Προσφύγων. Η Δυνατότητα Εγκατάστασης σε άλλη Περιοχή της Χώρας Καταγωγής στα πλαίσια του άρθρου 1 Α (2) της Σύμβασης του 1951 και/ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων» (<http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4714a7fc2>). Η παραδοχή της δυνατότητας αυτής έχει ως προϋπόθεση την εξεύρεση μιας περιοχής, στην οποία δεν υπάρχει σοβαρός κίνδυνος δίωξης, και που θα μπορούσε ευλόγως να αναμένεται ότι ο προσφεύγων μπορεί να διάγει μια σχετικά φυσιολογική ζωή, χωρίς να αντιμετωπίζει υπέρμετρα προβλήματα.

Σύμφωνα, λοιπόν, με την ανωτέρω παραδοχή, εξεταστέα ζητήματα στο πλαίσιο της μετεγκατάστασης είναι τόσο αυτή καθαυτή η δυνατότητα μετακίνησης και εγκατάστασης σε κάποια ασφαλή για τον προσφεύγοντα περιοχή της χώρας καταγωγής του, όσο και κατά το πόσο κάτι τέτοιο θα συνιστούσε μια εύλογη, βιώσιμη,

για τον ίδιο επιλογή, συναρτήσει των ιδιαίτερων προσωπικών χαρακτηριστικών του.

Εν προκειμένω δεν συντρέχει περίπτωση διερεύνησης της δυνατότητας μετεγκατάστασης του προσφεύγοντα σε άλλη περιοχή της χώρας καταγωγής, προς αποφυγή του μελλοντικού κινδύνου δίωξης, ειδικότερα διότι, όπως προαναφέρθηκε, ο φορέας δίωξης είναι και κρατικός και η εξουσία του εκτείνεται σε όλη τη χώρα (βλ. σχετικά UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), Guidelines on International Protection No. 4: "Internal Flight or Relocation Alternative" Within the Context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees, 23 Ιουλίου 2003, HCR/GIP/03/04, παρ. 13-14, <http://www.refworld.org/docid/3f2791a44.html>). Κατόπιν των εκτιμήσεων αυτών, η Επιτροπή κρίνει ότι οποιαδήποτε μετεγκατάσταση του προσφεύγοντος εκτός του τόπου καταγωγής του όπου διέμενε, δεν είναι ασφαλής και εύλογη, με δεδομένο ότι ο προσφεύγων αναμένεται να συνεχίζει να κινδυνεύει με την πιθανολογούμενη ως άνω δίωξη και, συνεπώς, θα έχει πλήρη αδυναμία να κάνει ελεύθερη και βιώσιμη μετεγκατάσταση.

Τέλος, σύμφωνα με το αρ. 12 του Π.Δ. 141/2013, «Αλλοδαπός ή ανιθαγενής αποκλείεται από το καθεστώς του πρόσφυγα όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι να θεωρείται ότια) έχει διαπράξει έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας, όπως τα εγκλήματα αυτά ορίζονται στις οικείες διεθνείς συμβάσεις που έχουν καταρτιστεί με σκοπό τη θέσπιση διατάξεων σχετικών με τα εγκλήματα αυτά, β) έχει διαπράξει σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα πριν την είσοδό του στην ελληνική επικράτεια. Ως σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα μπορεί να χαρακτηριστούν και εγκλήματα που η αντικειμενική τους υπόσταση συνίσταται σε αποτρόπαιη πράξη έστω και αν φέρεται ότι διαπράχθηκε με πολιτικό στόχο, γ) είναι ένοχος πράξεων που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών, όπως ορίζονται στο προοίμιο και στα άρθρα 1 και 2 του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

Εν προκειμένω, από τα στοιχεία που προέκυψαν από την προφορική εξέταση του προσφεύγοντα αλλά και από τα στοιχεία του ατομικού διοικητικού φακέλου του, δεν στοιχειοθετείται περίπτωση αποκλεισμού του προσφεύγοντα από το καθεστώς του πρόσφυγα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΜΟΦΩΝΑ

Δέχεται την προσφυγή.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη απόφαση.

Αναγνωρίζει τον προσφεύγοντα ως πρόσφυγα.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 17/9/2019.

Η απόφαση εκδόθηκε στην Αθήνα στις 19/2/2020.

Η Πρόεδρος

Αλεξάνδρα Ρώμα

Τα μέλη

Μαριλένα Ειρηνάκη

Ελένη Κανατάκη

Σας χορηγήθηκε άσυλο. Κατά της απόφασης αυτής μπορεί να ασκηθεί αίτηση ακύρωσης από τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου Διοικητικού Εφετείου εντός 60 ημερών από την επίδοσή της.

You have been granted the refugee status in Greece. The Minister for Migration Policy may appeal this decision within 60 days of its legal notification.